

Ewelina Lewandowska-Prot

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROJEKTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH W LATACH 2017–2020 POPRZEZ Utworzenie MIEJSC W PLACÓWKACH DZIENNEGO POBYTU DLA OSÓB STARSZYCH I NIESAMODZIELNYCH

REPORT ON THE IMPLEMENTATION OF PROJECTS ON THE DEVELOPMENT OF SOCIAL SERVICES BETWEEN 2017 AND 2020 BY CREATING PLACES IN DAY CARE FACILITIES FOR THE ELDERLY AND DEPENDENT PERSONS

Streszczenie: Tekst jest sprawozdaniem z realizacji projektów oferujących wsparcie dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz wykluczonych społecznie poprzez tworzenie miejsc w placówkach wsparcia dziennego. Opisuje działalność placówek dziennego pobytu i ich rolę w terapii osób starszych i niesamodzielnych.

Słowa kluczowe: usługi społeczne, osoby niesamodzielne, niepełnosprawne, osoby wykluczone społecznie, terapia, dom.

Abstract: The text is a report on the implementation of projects that offer support for the elderly, disabled and socially excluded people by creating places in the fingers of daily support. It describes the activities of day care centers their role in the therapy of elderly and dependent people.

Keywords: social services, dependent people, disabled people, socially excluded people, therapy, home.

Według prognoz demograficznych GUS¹ w 2050 r. osoby starsze w województwie kujawsko-pomorskim będą stanowiły 32,8% populacji. Przy tym struktura płci w poszczególnych grupach wiekowych będzie wyglądała następująco:

¹ www.gus.pl

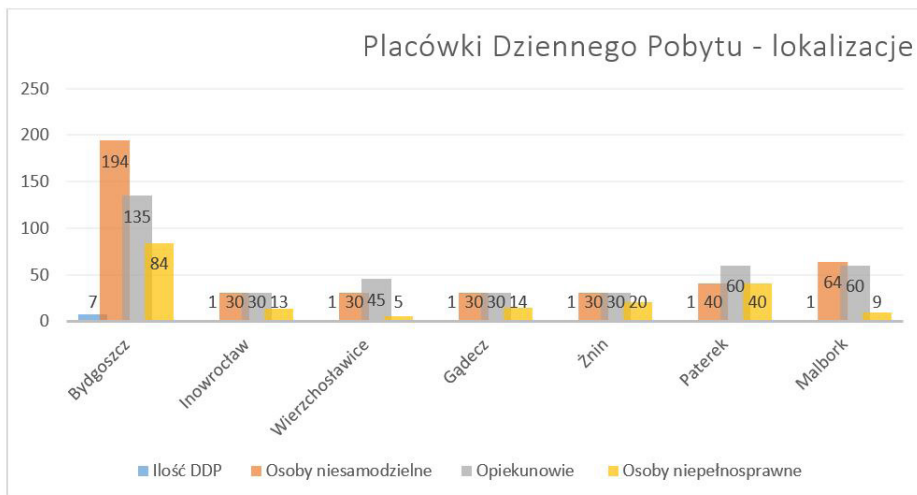
w wieku 65–69 lat: 55,9% kobiet (K) i 44,1% mężczyzn (M); w wieku 70–74 lat: 59% K i 41% M; w wieku 75–79 lat: 62,7% K i 37,3% M; w wieku 80–84 lat: 66,8% K i 33,2% M; w wieku 85 lat i więcej: 74,3% K i 25,7% M. Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych za 2016 r. dla Miasta Bydgoszczy liczba osób w wieku 70+ wyniosła 44 224 (w tym 27 994 kobiety i 16 230 mężczyzn; kobiety stanowią 63,3% tej grupy wiekowej). Na strukturę wieku oraz płci nakładają się kolejne czynniki pogarszające sytuację życiową starszych osób: zagrożenie wykluczeniem społecznym oraz niepełnosprawność. Wśród najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej są: bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia. Problemy zazwyczaj nie występują pojedynczo, kumulują się, przez co konkretna sytuacja rodziny lub osoby wymaga jednoczesnego wsparcia i zaangażowania kilku różnych specjalistów. Wzrastająca w szybkim tempie liczba seniorów jest poważnym wyzwaniem dla organów państwa tworzących i realizujących polityki społeczne w tym obszarze. Odpowiedzą na te problemy miały być właśnie domy dziennego pobytu dla osób niesamodzielnych. W naszym kraju początkowo traktowane jako ostateczność, z czasem zyskały na swej wartości i ważnej roli w życiu wielu rodzin.

Blisko trzy lata temu, 20 października 2017 r., uruchomiliśmy nasz pierwszy Dom Dziennego Pobytu w ramach projektu „Dzienny dom pobytu – dobre rozwiązanie”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020. Towarzyszyła nam idea stworzenia drugiego domu, miejsca, w którym osoby będą czuły się bezpiecznie i zostaną otoczone opieką na najwyższym poziomie, dziś z całą pewnością mogę stwierdzić – udało się. Placówka została stworzona dla 30 osób; zostały one otoczone specjalistyczną opieką – podopieczni oprócz wyżywienia, indywidualnej rehabilitacji mieli możliwość uczestnictwa w zajęciach arteterapii, socjoterapii, biblioterapii, informatyki, mogą również skorzystać z bezpłatnych konsultacji prawniczych oraz psychologicznych.

Widząc ogromne zainteresowanie tą formą wsparcia, Władze Wyższej Szkoły Gospodarki podjęły decyzję o stworzeniu Sieci Domów Dziennego Pobytu, w ramach której samodzielnie lub w partnerstwie powstają kolejne placówki. Sieć rozrasta się w błyskawicznym tempie, obecnie w naszej strukturze znajduje się 15 Dziennych Domów Pobytu. Placówki mieszczą się m.in. w Bydgoszczy (9), Inowrocławiu (1), Wierzchosławicach(1), Gądeczu (1), Żninie (1), Paterku (1), a nawet w Malborku (1) (woj. pomorskie).

Pod opieką Dziennych Domów Pobytu znajduje się osób 590 (490 uczestników oraz 390 opiekunów), w przeważającej liczbie są to kobiety (około 70%), w większości osoby starsze, po 65. roku życia, ale wśród podopiecznych znajdują się również osoby niepełnosprawne (185 osób z orzeczoną niepełnosprawnością, w tym 6 z niepełnosprawnością sprzężoną oraz 8 z chorobą otępienną).

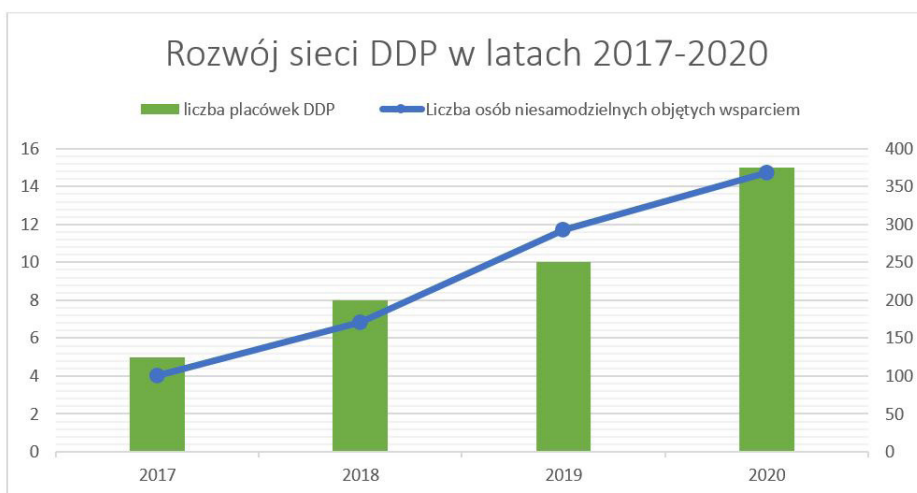
Rys. 1. Dzielne Domy Pobytu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy

Źródło: opracowanie własne

W latach 2017–2020 Wyższa Szkoła Gospodarki utworzyła 15 placówek dofinansowanych w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa kujawsko pomorskiego na lata 2014–2020. Łączna wartość zrealizowanych projektów to 22 186 791,86 zł, natomiast otrzymane dofinansowanie to 18 933 821,57 zł.

Rys. 2. Rozwój sieci dzielnych domów pobytu WSG w latach 2017-2020

źródło: opracowanie własne

Domy Dziennego Pobytu Wyższej Szkoły Gospodarki to bezpieczne, komfortowo wyposażone placówki, w których znajdują się sale dziennego pobytu, sale terapii zajęciowej, sala ćwiczeń wyposażona w specjalistyczny sprzęt do ćwiczeń, pokój relaksu, a także pomieszczenie do spotkań indywidualnych i konsultacji. W każdym z naszych domów znajduje się prysznic oraz łazienka dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz poruszających się na wózkach inwalidzkich.

W naszych placówkach na pierwszym miejscu stawiamy dobro i potrzeby osób niesamodzielnych. Z racji tego, że nasi podopieczni to w większości osoby wykluczone społecznie, samotne, często borykające się z problemami dla nich nie do pokonania, we wszystkich DDP zatrudniony jest psycholog, który na podstawie obserwacji prowadzi indywidualną terapię z każdą osobą znajdującą się pod naszą opieką. Szczególną uwagę kładziemy na szacunek dla osób niepełnosprawnych oraz ich indywidualne potrzeby.

W placówkach Dziennego Domu Pobytu zatrudniamy wyspecjalizowaną kadrę, która prócz wysokich kwalifikacji posiada bogate doświadczenie w pracy z osobami starszymi oraz niepełnosprawnymi – są to: terapeuci zajęciowi, opiekunowie osób niesamodzielnych, asystenci osób niesamodzielnych, psychologzy, pielęgniarki, lekarze o specjalizacji onkologicznej oraz rodzinnej.

Jaką rolę pełnią Domy Dziennego Pobytu WSG w terapii osób starszych i niesamodzielnych? Słowo „dom” używane w nazwach naszych placówek nie jest przypadkowe. Nie działamy wprawdzie całodobowo, ale czas spędzany u nas od rana do godzin popołudniowych niewiele różni się od tego, co moglibyśmy robić w domu. Z tą tylko różnicą, że nie borykamy się z samotnością w czterech ścianach i wszystko, co robimy, jest wielokrotnie bogatsze – więcej narzędzi, więcej możliwości twórczych, więcej uśmiechu.

Jak każdy dobry dom – nasze placówki są gościnne. Ta otwartość owocuje wykładami naukowców i występami artystów, często przybywają do nas też ludzie rozmaitych pasji – podróżnicy, kolekcjonerzy, historycy. Część naszych podopiecznych realizuje swoje potrzeby poznawcze i edukacyjne, korzystając z udziału w wykładach i zajęciach prowadzonych na terenie uczelni w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku WSG. Najbardziej oczekiwanymi gośćmi są zawsze najmłodszy, młodzież z okolicznych szkół i dzieci z Przedszkola Akademickiego, z którymi spotykamy się przy różnych okazjach. Pamiętając o tym, że człowiek rozwija się przez całe życie, w naszych placówkach dbamy również o edukację, ale zawsze jest ona połączona z rozrywką. Czy to pracując z osobami dotkniętymi chorobami otępiennymi, czy prowadząc zajęcia z seniorami bardzo sprawnymi intelektualnie, zwracamy uwagę, by forma zajęć była atrakcyjna, daleka od nudnych metod podawczych. Nasi podopieczni pracują przy komputerach, uczą się manewrowania dronami, zgłębiają rzeczywistość wirtualną z użyciem najnowszych

technologii. Do zajęć wykorzystujemy bogate zaplecze naukowo-dydaktyczne uczelni – m.in. Muzeum Fotografii, Instytut Mechatroniki, Instytut Kultury Fizycznej i Sportu. Podczas zajęć często odkrywamy uśpione lub zaniechane talenty podopiecznych – plastyczne, manualne, rękodzielnicze. Nasze prace plastyczne, wykonywane z wykorzystaniem papieru, farb, masy plastycznej i różnych niebańalnych narzędzi, często przedmiotów użytkowych goszczą później na wystawach lub kiermaszach poza placówką. Rysujemy, malujemy, wycinamy, ale też budujemy makiety modelarskie albo szyjemy (rękawice, torebki, lalki). Życie codzienne naszych placówek przypomina normalne relacje rodzinne. Niczego nie udajemy, nie imitujemy. Nie zastępujemy podopiecznym domu, lecz pozwalamy, by sami tworzyli domowe i rodzinne relacje w Domach Dziennego Pobytu, które oddajemy im do dyspozycji.